

Behandlingen

Manus och regi: Johan Jonason

FOTO: PER HANSTORP

Behandlare och klient i obehagligt maktspel

Filmen *Behandlingen* visar på den maktlöshet klienten kan känna i mötet med psykologer och behandlare, skriver Jonas Mosskin i sin recension.

Medelålders Roy är sjukskriven, har ont i ryggen och gör tröstlösa gummibandsövningar i hemmet. Hans fru Eva försöker hålla modet uppe. På det slentrianmässiga läkarbesöket har läkaren slutat och en ny (förmodligen tillfällig) läkare uppmanar Roy att ta sig i kragen. "Det handlar om inställning" låter han förstå. Eva försöker ta upp Roys passivitet sedan ett och ett halvt år tillbaka, men både Roy och läkaren slätar över det. När Eva fikar med sin dotter som undrar hur hon har det med Roy vaknar hon till. Eva träffar av en slump en ung framfusig man som lägger märke till hennes frustration och snart beslutar hon sig för att skicka sin man på en alternativ behandling i den Bohusländska skogen.

Det här är upptakten till långfilmsdebuterande Johan Jonason bioaktuella film. Jonason är en före detta elev från Konsthögskolan i Stockholm som precis som en annan student, Måns Månsson, satsat på egensinniga filmer, främst kortfilmer.

INLEDNINGEN till *Behandlingen* är på många sätt en alldaglig ögonblicksbild av det sjukskrivna Sverige, där medelålders män har "ont i ryggen". Minst 30 procent av primärvårdens patienter lär ju ha psykosomatiska besvär. I tider där hyrläkarna kommer och går är det svårt för Roy och andra med honom att få hjälp med nedstämdhet och depression.

Jonason varvar alldagligheten i parets middagssamtal med en kuslig känsla av att den här behandlingen inte kommer att bli bra. Den unge behandlaren Carl lägger upp ett fysisk krävande program med terrängturer i ett dramatiskt klipplandskap. Han är influerad av en märklig amerikansk självhjälpsguru vars motto är att "stress och förvirring förändrar den egna personliga utvecklingen". Det påminner en del om 70-talets riskabla terapeutiska ansatser där provokation var en del av repertoaren.

Roy följer med på språngmarscher, gör armhävningar, balansövningar, tuggar på chilipeppar och äter toffig soppa. Enligt gurun och Carl handlar det om att "träna bort smärtan och fylla tomrummet". Vems tomrum som ska fyllas blir allt mer osäkert ju längre behandlingen fortskrider.

Roy's förvirring tilltar i takt med att Carl blir mer oberäknelig. Behandlaren mår inte bra och verkar också han ha ett bräckligt psyke. Carls behandling innehåller egentligen bara provokation och när Roy

frågar om de inte ska prata med varandra så säger denne bara "prata på du bara". En kommentar som inte underlättar för den talträngde Roy att komma till skott.

JONASON LYCKAS skapa en tät stämning i mörkret på den bohusländska gården. Behandlarens och klientens relation urartar till ett obehagligt maktspele. Den absurda situationen sätter fingret på den maktlöshet klienten kan känna i mötet med psykologer och behandlare, särskilt när den personliga integriteten kränks. Jonasons bildspråk är konstnärens. Med små medel får betraktaren uppleva skräcken av att inte veta vad som ska hända. Tyvärr lyckas han inte porträttera alternativbehandlaren Carl på ett engagerande sätt. Han blir för mycket en konstig prick vars motiv och begär inte kommer i dagen. Man anar ett komplicerat förhållande med en fadersgestalt som aldrig blir nöjd men det är inget som följs upp.

Behandlingen är en egensinnig och lovande debut som skulle behövt tränga ännu mer in i karaktärernas känsloliv för att nå hela vägen fram. Björn Anderssons som spelar Roy är övertygande i sin håglöshet. Att han till slut verkar friskare på slutet hör kanske till behandlingens mysterium. Ett mysterium som utspelas dagligen på mottagningar och terapirum. Många patienter tycks ju må bättre fast vi behandlare och experter inte alltid vet varför.

JONAS MOSSKIN

www.mosskin.se

Publicerad i januari 2009